

Senge træder frem af mørket. Derefter kroppene, som bakkedale i et landskab. Et glimt af et ansigt, idet lysstrålen flakser gennem rummet.

Tre senge ved hver væg, seks kroppe. Nogen må undersøge det her. En gammel kvindes ansigt, indsunket og stift. Han vil røre ved den tynde hud med fingrene, men han kan ikke. Lukkede øjne, indtørrede ansigter. En gabende mund, hårtotter på puden, en fod med krogede tæer lige der, hvor han griber fat i en sengestolpe.

Det dunker i brystet, som om blodet vil sprænge sig vej ud, hjertet knuger ham sammen indefra. Nu forstår han stilheden, nu begriber han mørket.

Døde, de er alle sammen døde.

Den sidste kvinde har åbne øjne, vandblegt stirrende mod intetheden, men hvor er mændene, hvor er de unge?

Børnene, har de allerede taget dem?

Hvis jeg ikke havde siddet alene på kroen de første morgener, havde jeg nok ikke bemærket kvinden i det fjerneste hjørne. Typisk omdigter man erindringer om sine indtryk bagefter, siger noget i retning af, at “det var tydeligt, at hun var fremmed” eller “hun så ud, som om hun bar på en hemmelighed,” selvom man i øjeblikket er alt for optaget af den, man spiser morgenmad sammen med, til at bemærke de enlige.

Kroen lå i et stenhus, hvor pudsens for længst var væk. Manglende bogstaver, som havde efterladt sig spor på facaden, afslørede, at stedet tidligere havde heddet *Gasthaus*. Gardinerne og de slidte hynder lugtede af gammel tobaksrøg. De andre gæster var mest lokale mænd i nedslidt tøj, der kendte hinanden, og som drak en kop morgenkaffe sammen.

Kvinden i hjørnet passede simpelthen ikke ind. Frakken så for dyr ud til sådan et sted, og de blanke sko hørte snarere hjemme på et bankkontor end i en lille landsby, hvis eneste turistattraktion var bjergvandring. På væggen bag hende hang hovedet af en død råbuk.

Ejendomme, tænkte jeg, sikkert ude for at opkøbe nogle af de faldefærdige huse, som fandtes overalt på egnen, forladede huse med knuste ruder og træer, der trængte sig vej gennem altaner og ind i stuer, der engang havde været smukke.

På tredjedagen stødte vi på hinanden i døren, og jeg hilste på engelsk. Bemærkede en britisk accent i svaret og spurgte, om hun boede på kroen. Der blev stille, hvilket fik mig til at

snakke alt for meget, som om pauserne kun var der, for at jeg skulle udfylde dem.

Jeg plaprede om, at jeg havde købt et hus, eller rettere en vingård, men at vi netop var flyttet ind og ikke havde internet. Og i udkanten af byen, på den anden side af floden, i skyggen af bjergene var forbindelsen ikke så god.

Derfor vandrede jeg ind til landsbyen hver morgen for at spise morgenmad og samtidig få kontakt til omverdenen.

Hun lyttede uden at se på mig. Jeg tilføjede, at jeg plejede at gå forbi bageriet og købe et nybagt brød med til min mand, så hun ikke skulle tro, at jeg var ensom og desperat på jagt efter nogen at tale med.

“Men han har travlt med huset, der er så meget at lave, ja, du har vel set, hvordan en del af husene ser ud her i byen ...”

Kvinden så ud mod gaden med de forfaldne stenfacader og tegltag, den lille kirke, som lå klemmt inde bag en staldbygning.

“Byen?” sagde hun. “Vil du virkelig kalde det her en by?”

Ubehaget ved at have snakket for meget og fornemmelsen af foragt i hendes stemme forsvandt, mens jeg spadserede hjem langs den uoplejede grøftekant.

Om jeg så blev her til mine dages ende, ville jeg aldrig blive træt af denne vej, hvor hovedgaden gik over i landevejen lige inden floden. Jeg passerede en slotslignende ejendom med sprukne søjler og vildvin, der slyngede sig op mod taget. På muren lå nogle af landsbyens vildkatte i ophøjet majestæt. Ved broen over den strømmende flod lå et nedlagt bryggeri med utætte vinduer. Der hang stadig en fjern duft af humle og malt i luften omkring det. Derefter fulgte de bølgende tæpper af røde valmuer, der bredte sig op mod bjergene og ned langs flodbredden. Hæmningsløse, sensuelle – det er de ord, der falder mig ind. Jeg har ikke set så mange valmuer, siden jeg var teenager, og vi lejede en hytte i Österlen nogle

somre. Da jeg vendte tilbage som voksen, var de væk. Nogen sagde, at de blev betragtet som ukrudt.

Daniel var vågen, da jeg kom tilbage, og der duftede af nylavet kaffe. Så havde han da i det mindste fået gang i komfuret eller elkedlen. Et eller andet måtte have fungeret midt i rodet af gamle ledninger. Det larmede nede fra kælderens, mens jeg pakkede varerne ud. Jeg råbte, at der var frisk brød, hældte vand op til mere kaffe (lidt mindre misfarvet af rust nu) og stak de valmuer, jeg havde plukket, ned i buketten med smørblomster og skovstorkenæb. Det var underligt, at de vilde blomster var de samme som derhjemme.

“Hold da kæft, hvor er der varmt heroppe,” sagde Daniel, da han kom op fra kælderen med bar overkrop og et fint lag gråt støv i håret og på armene.

Han lagde noget fra sig, som lignede en stor hammer – en tung og overdimensioneret hammer. Den slags ting lå der overalt rundt om på gården: ældgammelt håndværktøj, hvis formål man ikke forstod. Vi havde fundet grebe og hakker af typer, vi aldrig før havde set.

Daniel hældte et glas vand op og drak det med rust og det hele, tørrede sveden af nakken med et af de nye viskestykker. Luften var varm og stillestående, omkring 30 grader allerede midt i maj. Aircondition stod højt på ønskelisten.

“Et par dage til, så er jeg igennem det,” sagde han og slog sig ned ved køkkenbordet, hvor jeg havde stillet an. Det var lykkedes os at finde tre umage køkkenstole, som ikke var helt nedslidte. Jeg kunne ikke komme i tanke om noget i kælderen, som stod på listen over det, vi først måtte tage fat på for at gøre huset beboeligt. Jeg strøg lidt støv ud af hans hår.

“Hvad er det egentlig, du laver dernede? Er du ved at rive det hele ned?”

Daniel lo.

“Noget i den retning. Kom og se!” Han rakte ud efter mobilen. Jeg mærkede den varme damp fra hans hud, da jeg satte mig ved siden af ham – en tung lugt af sved, som var underlig fremmed hos en mand, jeg havde levet sammen med i tyve år. I det liv, vi havde haft sammen tidligere, plejede han stort set kun at svede efter en løbetur, og så gik han direkte i brusebad. Eller selvfølgelig indimellem, når vi havde elsket, men det her var en anden lugt. Den var fuld af fugten fra kælderen, støvet og det uvaskede, gårsdagens sved, men også noget, som jeg ikke havde oplevet hos ham før: en besættelse, som ikke lod ham hvile, før han væltede i seng sent om natten. Om morgenen, når jeg gik mine ture til kroen, sov han som en død. Jeg var usikker på, om han stadig tog sovepiller, skønt han sagde, at han var holdt op. Formentlig var han gået direkte derned, da han vågnede, og havde bare drukket en kop kaffe, inden han gik i gang med mukkerten. Hans appetit, da han kastede sig over mellemmadderne, tydede på det.

“Jeg lå og tænkte på det, inden jeg faldt i søvn i nat,” sagde han med munden fuld af mad, “at der er noget, der ikke stemmer med grundplanen.”

Han fandt fotoet frem på mobilen – tegningerne fra kommunekontoret, hvor vi skrev under på alle dokumenterne. Der havde ikke været nogen kopier, kun originalen i en stor, uhåndterlig mappe.

“Hvis det her har været en vingård,” sagde Daniel, “og der er en kælder, hvorfor er der så ingen vinkælder?”

Han forstørrede billedet. Jeg kneb øjnene sammen for at granske de utydelige streger. Tegningerne så ud, som om de stammede fra begyndelsen af forrige århundrede, i hvilket man antog, at huset var opført. Det så ud, som om der var en åbning, mente han, en dør længere inde til venstre, set fra trappen.

“Du ved, der hvor det gamle skab stod, og hvor pudset tilsyneladende er faldet ned, så man kan se murstenene ...” Daniel

hev efter vejret af ophidselse, eller måske var det bare den trykkende, lumre luft i køkkenet. “Der er bare det ved det, at der ikke er nogen murstensvægge andre steder i kælderen. Faktisk er der overhovedet ingen synlige mursten nogen andre steder i huset.”

“Det er da fantastisk, hvis der virkelig er en vinkælder.” Jeg begyndte at rydde morgenmaden af – eller nærmere frokosten – smør og ost, inden det hele smeltede. “Det bliver jo fantastisk, når vi har fået orden på det hele.”

“Jeg lover at kaste mig over klimaanlægget som det første bagefter. Og elektriciteten.”

“Det går nok.” Jeg tog min håndtaske for at finde en seddel, jeg havde fået hos isenkræmmeren dagen før. Den gamle isenkræmmer talte hverken engelsk eller tysk, men ved hjælp af mobilens oversættelses-app og lidt tegnsprog lykkedes det mig at spørge. “Der findes åbenbart en elektriker her i byen, og jeg har fået hans nummer ...”

“Det er bedre at gøre det selv.” Daniel rejste sig og greb sit tunge værktøj igen. “Så ved jeg, hvad det handler om, når noget går i stykker.”

Jeg gik i gang med det rum ovenpå, som vi havde udset os til soveværelse, og skrubbede udsigten frem fra vinduet. Det stod heller ikke øverst på listen, men de smalle senge, vi havde slæbt sammen i kammeret ved siden af køkkenet, gjorde ingen lykkelige. Så snart et par af rummene var beboelige, ville vi køre ned til Prag og købe nye senge og den slags. Det var, som om vores gamle møbler hjemme fra rækkehuset i Älvsjö ikke passede ind her. Vi havde opmagasineret det, der var arvestykker eller havde affektionsværdi, og solgt resten med en følelse af at starte helt på en frisk.

Et hvidt ark. Et nyt blad. En tomhed, som gjorde mig euforisk.

Snavset løb ned ad ruderne, og døde fluer dryssede ned på gulvet, men efter tre omgange vand var udsigten klar. Engen, som strakte sig op mod løvskovene, bjergene, der tårnede sig op bagved, og til den anden side et ufremkommeligt krat, hvor ejendommen endte nede ved flodbredden i skyggen af en mægtig lind. Den smalle biflod forsvandt i en bugtning ind mod byen, hvor hustagene og de to kirketårne skimtedes nogle kilometer borte.

Hvordan skal jeg forklare det?

Det der øjeblik, hvor noget begynder.

Det var ikke billederne, som fik os til at gøre det – fotografierne af gården, som var så dårlige, at det ikke var til at se, hvordan rummene lå i forhold til hinanden.

Det handlede om syv bogstaver. Et enkelt ord.

Vingård.

Jeg var kommet alt for sent hjem den aften, og måske var det derfor, jeg faktisk tog mig tid til at kigge, da Daniel råbte inde fra sit arbejdsværelse. Det var ikke den første annonce, han viste mig. Hele vinteren havde han siddet og kigget på landejendomme. Han havde sat sig i hovedet, at naturen ville virke helbredende. At han ville få det bedre der. Norrland for at komme tættere på sine rødder, eller Spanien for at slippe for de mørke vintre. Det var, som om en magnetisk kraft trak ham længere og længere bort, indtil han standsede ved en vingård i Bøhmen.

Daniel forstørrede billedet.

Bøhmen?

Jeg forstod ikke, hvad han talte om. Det hele var så absurd. Vi havde drømt om både gårde og vin – den slags rejser, som andre med voksne børn foretog til Toscana og Provence, men Bøhmen? Daniel havde googlet det. Gården lå kun en times kørsel fra Prag og under to timer fra Berlin, i bjergene på grænsen mellem Tyskland og Tjekkiet.

“De gamle øststater?” Jeg følte mig træt. Det værkede bag øjnene fra den vin, jeg havde drukket. “Jeg troede, du drømte om et pensionat i Toscana eller et hus i Provence.”

“Centraleuropa,” sagde han. “Prag ligger faktisk længere mod vest end Stockholm. Og ved du, hvad en vingård i Provence koster?”

“Er der ikke bare fuldt af gamle kulindustrier der?”

Daniel klikkede nogle billeder frem af klippeformationer, bølgende dale og blånende bjerge. Det kaldtes Bøhmens Schweiz.

Der fandtes et andet navn for denne egn.

Sudeterlandet.

Jeg trak lænestolen frem, satte mig ved siden af ham og kiggede på salgsprisen, som var angivet i tjekkiske koruna. Hvis Daniel havde regnet rigtigt, var det mindre end, hvad naboerne fik for et rækkehus fra 80'erne ligesom vores, da de blev skilt.

“Men vi ved jo ingenting om vin,” indvendte jeg.

“Det kunne vi lære. Sælge høsten og få den leveret tilbage på flasker med vores egne etiketter ... Sætte nogle gæsteværelser i stand og leje dem ud.”

“Måske vil folk ligefrem betale for at være med til at trampe druer ...?” Jeg ville så gerne bevare den der gnist i hans stemme.

“Og så bliver de nødt til at vende tilbage, år efter år, for at nyde deres egenhændigt trampede vin, efterhånden som den lagres.”

“Egenfodigt snarere ...”

“Tramper man egentlig stadig druer? Seriøst?”

Vores latter den aften, høj og svævende, let og forrykt, det ene latterudbrud efter det andet. Det var længe siden, jeg havde hørt os le sådan.

Folk siger, at man skal leve i nuet, hvilket er en umulighed. Nuet findes ikke. Det forsvinder sekund for sekund. Hver

gang jeg har forsøgt at leve i nuet, er jeg blevet indhentet af fortiden. Måske er det alderen. For eksempel sender duften af tjære og bølgeskvulp fra fiskerbåde mig prompte tilbage til barndommen, da mine forældre lejede en hytte i et fiskerleje i Österlen, og i næste sekund begynder jeg at græde over, at det er forbi, og at jeg er alene tilbage. Valmuemarkerne gjorde det samme – forvandlede til vemod. Rækkehuset, hvor vi havde boet i over femten år, rungede af tomhed, efter at børnene var flyttet hjemmefra og nu befandt sig i Seattle og Umeå, hvor de levede deres egne liv. Og min mand ... ja, min mand, han søgte på nettet efter ødegårde og landejendomme og gik stadig sjældnere ud. Hvis jeg foreslog hyggemiddage med venner eller biografen eller hvad som helst, sagde han, at han ikke havde lyst.

Men gå du bare ud.

Jeg tror ikke, det er nuet, vi vil have, det er fremtiden. Når vi taber den af syne, er der noget, der dør. Nuet er i bedste fald det øjeblik, hvor fremtiden begynder. En renhed. Udsigten på den anden side af ruden, horisonter, man ikke vidste fandtes. Bevidstheden om, at hvad som helst kan ske, og at ingenting bliver som i går.

En kat mjavede nedenfor.

Der sad en gul mis dernede og kiggede op mod mig. Jeg havde set flere af dem strejfe omkring. Den mjavede, som om den forstod, at der vankede bedre tider nu – folk på gården og mad i skåle, om alt gik vel. Det føltes på en eller anden fjollet måde som en velkomst. Nogen havde set os og syntes om, at vi var her.

Jeg lod vinduet stå på vid gab for at lufte lidt ud i varmen og gik nedenunder for at finde noget i køleskabet, som katte kunne lide. Nede fra kælderens hørtes den samme stædige, ryt-miske dunken. Måske var det nødvendigt for ham. At smadre noget, rive noget ned, få afløb og gøre sig fri.

ERINDRINGSNOTAT, OBSERVATION
06.20 NATTEN TIL ONSDAG

Uro.
Han er vågen.
Ser ud gennem vinduet, lige inden daggry.
Nøgen.

*Hvor er vi?
Jeg ser lågen, men ikke floden.*

Mener du søen? Den er der bag ved træerne, når tågen letter,
ser du den nok.

*Nej, floden. Det er jo det, jeg siger.
Den skulle være der, lige der.
Hvem er De?
Hvorfor kan jeg ikke se floden længere?*

Var der en flod der, hvor du boede før?

De døde bærer de levende.

Undskyld, hvad sagde du?

De levende bærer de døde.

*Men ser De da ikke?
Hvem er De, menneske?
Gå væk.*

En bevægelse ved min kind, en hvisken. Hvorfor hviskede han? Jeg kunne ikke se min mand i mørket, da jeg åbnede øjnene. Det føltes, som om jeg hang fast i en drøm.

“Kom, vågn op. Du skal se noget.”

“Hvad?”

I drømmen havde jeg rørt ved en anden. Varmen sad stadig i mig. Daniel stod bøjet over sengen og søgte min hånd under lagnet.

“Er der sket noget? Hvad er klokken?”

“To. Eller måske snarere tre ...” Han sagde det, som om tiden var en uinteressant detalje. “Tag noget tøj på. Der er køligere dernede.”

“I kælderen?”

Han blændede mig med lommelygten et kort øjeblik (en kraftig tingest, som ville have passet ind på en byggeplads) og oplyste stolen, hvor mit tøj lå. Jeg undertrykte trangen til at rulle mig sammen, tog kjolen på og fandt tøflerne. Daniel lagde et tæppe om mine skuldre. Førte mig tavs ud i køkkenet og ned ad den smalle trappe. Huden i hans hånd føltes hårdere end for blot nogle uger siden.

Jeg havde ikke været nede i kælderen mere end et par gange. En kort gang med lavt til loftet, en fyrkælder og nogle pulterkamre, hvor forskelligt skrammel var stuvet sammen – følelsen af, at ingen havde gjort rent i årtier. Nu var der endnu mere snavset, puds og mørtel knasede under tøflerne. Lyskeglen oplyste nogle murstensdynger for enden af

gangen. Og der var resterne af den tilmurede væg, et hul lige lukket ind i mørket.

“Det gik meget lettere, end jeg havde troet. Den var utrolig sjusket muret.” Daniel rakte mig lommelygten. “Gå du først.”

Åbningen var ikke særlig stor. Jeg dukkede mig og klatrede ind. Murstenene rev mod benene. Tæppet efterlod jeg bag mig. Det var bare dejligt med den dybe kølighed på den anden side. Jeg lod lysstrålen glide hen over gulvet, inden jeg satte fødderne ned. Tanken om rotter og kryb strejfede mig.

“Pas på trappen,” sagde Daniel dæmpet ind i øret på mig. Jeg fornemmede varmen fra hans ånde og rakte hånden bagud efter hans hånd. Et par meter inden for muren førte en stejl, endnu smallere trappe videre ned. Det var en gammel stentrappe, omhyggeligt konstrueret med trælistor foran trinene, som var slidte på midten. Den måtte være hugget ud for hundredvis af år siden, tænkte jeg. Mennesker havde slidt fordybningerne i stenen med deres fodtrin. Hvor mange hundrede år tager den slags egentlig?

For foden af trappen vendte jeg mig om. Daniels ansigt var en hvid skygge. Han nikkede for at få mig til at fortsætte fremad. Mørket slog imod mig og opslugte lyset nogle meter længere fremme. Hårde vægge, nøgen klippegrund. Der var ikke noget gulv, kun faststampet jord. Jeg så, at loftet var befæstet med tykke bjælker. Så ramte lysstrålen nogle trætonder. Fade, tænkte jeg og mærkede hjertet banke lidt hurtigere. Ikke tønder, det hedder vinfade. Jeg fik øje på nogle tomme flasker og en gammel, rusten trillebør med enorme hjul. Daniel tog min hånd og rettede lysstrålen fremad. Vi standsede begge to op.

Bagvæggen i klipperummet var fuld af hylder med huller i til halsene på alle de vinflasker, som lå sirligt anbragt fra gulv til loft.

Tavsheden voksede og omsluttede os som i en kirke. Jeg følte mig andægtig.

“Wow,” hviskede jeg. “Hvor gamle tror du, de er?”

“Gamle.”

Vi gik nærmere, og Daniel overtog lommelygten og lyste på flaskerne. Det så ud, som om de var mørkegrønne, måske brune. Det var svært at afgøre farven i det kunstige lys. Dækket af et tyndt lag støv. En absolut stilhed.

Lysen ramte en etiket. Jeg bøjede mig frem og strøg forsigtigt støvet væk, så man kunne læse teksten.

1937.

Jeg så på Daniel. Vi var helt forstummede begge to.

“Hvad tror du, de er værd?”

“Aner det ikke.”

Jeg drejede forsigtigt flasken for at se mere af etiketten. Der var et billede, en slags logo: et tegnet træ, en silhuet af bjergene. Svungne, elegante bogstaver: *Müller-Thurgau*. Det sagde mig ingenting, bortset fra at det lignede tysk.

“Hvad siger du, skal vi ...?”

Vi så på hinanden og brast i latter. Det lattede lidt på den nervøse andægtighed. Daniel trak en anden flaske ud. Samme årgang.

“Ja, hvorfor ikke? De indgår vel i købet.”

Vi tog hver en flaske med og begav os fnisende op ad trappen. Daniel strøg mig mellem benene, da han skulle løsne min kjole, som hang fast i ujævnhederne i hullet. Jeg holdt hans hånd der i nogle sekunder, og vi plaprede i munden på hinanden om, hvordan vi skulle indrette os med gamle vinfade og holde dyre vinsmagninger dernede. Daniel kom i tanke om en last med århundredgammel champagne, som var blevet fundet i et sunket skib – hvor meget var de flasker egentlig værd? Og etiketterne. Vi kunne bruge det samme billede af træet og bjergene, holde fast i traditionen, vække det gamle til live.

Daniel måtte opbyde alle sine armkræfter for at få proppen op af den første flaske. Jeg tændte stearinlys og fandt vinglas frem til en symbolsk rite, en indvielse. Vi havde ikke fejret vores nye liv før. Vinglassene var af ægte bøhmisk krystal. Jeg havde fundet dem i en genbrugsbutik bag torvet.

Lydene, da proppen gav sig, af vinen, da han skænkede op. Det rislede også i mig, og jeg tror, at han havde det ligesådan.

Vinen var hvid. Eller snarere mørkegul, næsten ravfarvet. Vi slyngede den rundt i glassene over stearinlysene og legede vinkendere. Krystalglassene gnistrede i lyset, og vi stak næserne ned i glassene og overvejede, om farven havde været sådan fra starten, eller om den skyldtes den lange lagring.

Firs år gammel vin.

Vi skålede for os – på at alting ville blive godt fra nu af.

“Adr, fy for fanden,” udbød Daniel og spyttede vinen tilbage i glasset.

Den sure smag fyldte munden. Det smagte slet ikke som vin. Noget andet. Tyndt og vandet. Jeg endte med at synke den.

“Er der overhovedet noget alkohol i det her?”

Daniel snusede igen.

“Alkoholen forsvinder måske efter firs år.” Han hældte resten af vinen ud i vasken og satte krystalglasset fra sig. Lidt for hårdt. “Det her er jo fuldstændig udrikkeligt.”

“Men det er jo så forskelligt med vin,” sagde jeg. “Vi ved jo ikke ... der kan jo være andet dernede, som ...” Jeg ville fastholde stemningen, den berusende følelse. Den måde, han rørte ved mig på, da jeg klatrede ud gennem hullet foran ham. Jeg var nøgen under kjolen, og det havde slået gnister mellem os på en måde, som det sjældent gjorde længere – i hvert fald ikke det seneste års tid.

Daniel åbnede den anden flaske, snusede og skar ansigt.

“Måske var den allerede væmmelig fra starten,” sagde han.

“Det var måske derfor, de murede den inde – for at slippe for at drikke skidtet.”

“Det spiller ingen rolle,” sagde jeg. “Det er ikke vigtigt.”

“Og så vækkede jeg dig midt om natten ...”

“Det var jo sjovt alligevel. Det vigtige er, at du fandt vin-kælderen. Flaskerne kan jo bare blive liggende der, som indretning ...”

Han hentede en øl i spisekammeret og sank tungt ned på køkkenstolen.

“Og jeg, som troede, at jeg havde fundet en virkelig skat,” sagde han, “en formue. Hold kæft, hvor er jeg dum.”

Jeg strøg ham over håret, kyssede ham på panden, lod hånden glide ned over nakken, orkede ikke, at han skulle være sådan. Først da bemærkede jeg, hvor snavset han var. Sveden havde klistret støvet fra de gamle mursten fast til hans hud som en hinde. Han åbnede øllen mod bordkanten. Køkkenbordet var alligevel slidt og skrammet. Det gjorde ingenting.

“Om jeg begriber, hvorfor jeg skulle trække dig ind i det her.”

Daniel drejede øllen i hånden og lænede sig tilbage på stolen, som var foruroligere vakkelvorn.

“Jeg er glad for, at du vækkede mig,” sagde jeg.

“Jeg mener dét her,” sagde han og slog ud med armen mod køkkenet, som jeg netop var begyndt at holde af. Jo, bordpladerne var slidte og skabslågerne skæve, men det enorme brændekomfur kunne blive fantastisk, når vi fik tilkaldt en skorstensfejer og turde tænde op. Det var alligevel for varmt til det nu.

“Der er ingenting, der er helt i det her hus. Vi ved ingenting om vin. Jeg forstår ikke engang, hvad det er, der står på den skide etiket. Müller-Thurgau, Erzge ... hvad fanden betyder det?”

Han puffede til den nærmeste vinflaske, så den var lige ved at vælte. Lidt af det sure indhold sprøjtede ud over bordet, inden jeg fik fat i den.

“Og så har jeg brugt flere dage på den skide murstensvæg, når jeg burde have ordnet elektriciteten eller fikset taget. Det her forbandede sted falder sammen om ørerne på os. Og du, som har forladt alting – huset, jobbet, alting, bare fordi jeg ...”

Jeg havde selv tænkt tanken, at det måske ikke ville gå. Vi havde begge to kastet os ud i det og kun set, hvor fint det kunne blive, i stedet for den faktiske virkelighed.

“Jeg er glad for, at du fik den her idé,” sagde jeg. “Det bliver fantastisk.”

Daniel kiggede op i loftet, som desværre heller ikke var noget opmuntrende syn. Hans blik standsede ved en stor plet, hvor loftsmalingen skallede af.

“Julia,” læste jeg på vinflasken, som jeg stadig sad med i hånden. Jeg havde erfaret, at det var bedst at tale om noget helt andet, når Daniel havde det sådan, når alting var mislykket, og han selv var mislykket.

“Gad vidst, om det er navnet på vinen,” sagde jeg og drejede etiketten mod lyset. “Måske er Müller-Thurgau et efternavn, slægtsnavnet måske, eller måske en druesort?” Lysene var ved at brænde ned, stearinen løb ned over lysestageerne. Jeg var ikke så dårlig til tysk. Jeg havde haft det i både skolen og gymnasiet og havde en kæreste i München i nogle år, men det var ikke så let at tyde teksten, en sirlig og ganske smuk skrifttype. “*Erzgebirge* forstår jeg. Det er det tyske navn på bjergkæden her. Malmbjergene. Tror du, det var vingårdens navn? Varemærket? *Erzgebirge Weinberg* lyder måske ikke så godt, men vi kunne kalde os Ore Mountain Vineyard, eller måske Bohemian Winery ...”

Daniel gabte.

“Det lyder fint. Undskyld, jeg er træt.” Han kyssede mig let og rejste sig. “Kan vi tale om det i morgen?”